

Viharos növekedés

Interjú *Maria Ko Ha Fong* kínai teológussal

Milyen Isten kínai arca?

Ez nehéz kérdés. Attól függ, hogy az istenkereső nők és férfiak magasan képzett értelmiségiek-e a mai Kínában, vagy pedig – mint a kínai keresztények nagy többsége – a szegény, kizsákmányolt, s az oktatástól távol tartott néphez tartoznak-e. A magasan képzettek a városokban laknak, és értelmükkel keresik a találkozást Istennel. Sok városi kultúrkeresztény számára – közéjük tartozik a kerekén 70 millió protestáns nagyobbik része – a kereszténység nagy presztízzsel bíró vallás, mivel a középkor óta a haladás ösztönzője volt Európában és Észak-Amerikában. A kerekén 12 millió katolikus nagy többsége azonban vidéken él, szegény régiókban, amelyek többé-kevésbé el vannak vágva Kína viharos gazdasági fejlődésétől; ők hagyományos családokban élnek, amelyek jobbára több nemzedék óta keresztények: a kommunizmus 1949-es győzelme előtti években evangelizálták őket. Vallásosságukat egyszerű hit és hagyományos jámborság jellemzi. Minden bonyodalomtól mentes, sőt egyesenesen családias viszonyban állnak Istennel. E keresztény parasztok számára Isten olyan, mint egy közeli bizalmas és barát. Dicsőítik Istent, ha időben megérkezik az eső, és hálát adnak neki a termésért.

Pontosan Kína melyik részén élnek ezek a hagyományos keresztények?

Mindenekelőtt Hubei és Saanxi tartományban. Sok hagyományosan katolikus család él Közép-Kína keleti részén. Kína nyugati és keleti részén alig vannak keresztények.

Beszéljünk a katolikus egyházzal! Milyen az összetétele?

A katolikus egyházban a paraszti keresztények alkotják a többséget. Több Mária-kegyhelyük van, erős bennük a Mária-tisztelet, amely elsősorban „az Istenanya folytonos segítségének” szól. Ennek ünnepét minden évben május 4-én tartják. Ezt a lelkesítést jól meg lehet érteni, ha szem előtt tartjuk azt a sokféle szorongatást és elnyomást, amelynek a kínai keresztények Mao és a kommunizmus győzelme óta ki voltak téve. 2007 pünkösdi levelében Benedek pápa külön is témává tette és támogatta ezt a jámborságot. A kormány által engedélyezett búcsújáróhelyeken sok tízezer hívő vesz részt a zarándoklatokon. Ám a kormány időközben sok búcsújáróhelyet be is záratott, például néhány évvel ezelőtt Tong-loit, Hubei tartomány egyik erősen látogatott kegyhelyét.

Van-e központi búcsújáróhely?

Igen, Se Szan, egészen közel Sanghaihoz. Se Szan központi Mária-szentéllé fog válni.

Milyen következményei voltak Mao 1966 és 1976 közötti kulturális forradalmának?

Az egyházak brutális üldözése már sokkal korábban megkezdődött, az 1950-es években, rögtön a kommunista uralom megszilárdulása után. A katolikus egyházat „az állam első számú ellenségének” tekintették, „a nyugati im-

perializmus ügynökének”, mivel a római pápa áll az élén. Ehhez jött, hogy minden misszionárius a Nyugat nagy imperialista országaiból származott. Az elkötelezett laikusok, papok, szerzetesek és püspökök a börtönökben és büntetőtáborokban kötöttek ki. A külföldi misszionáriusokat kiutasították az országból. A kulturális forradalom azután már csak az utolsó csapás volt; mivel azonban minden katolikus üldözött – nemcsak a pápához földalatti katolikusokat, hanem az állam által megtúrt, ún. Hazafias Egyház tagjait is –, végül újból egyesítette Kína katolikusait. A börtöncellákban a hivatalos egyház letartóztatott püspökei a földalatti egyház püspökeivel találkoztak. A kulturális forradalom után aztán mindkét katolikus egyház ismét a maga útját járta.

Mi most a legfontosabb a kínai vallási nevelésben?

Ha a nevelés nem hoz létre eleven keresztény közösségeket, amelyek szolidárisan élnek és cselekszenek – meghaladva a családi kötelekeket –, akkor sötétben látom a hit jövőjét. A hitnek mainak kell lennie, s nem szabad nosztalgikus családi hagyományokra zsugorodnia.

A kínai állam és rendszer szemében a protestáns és a katolikus egyház nem az egyetlen kereszténység egy-egy része.

Ez így van. A különbség már az istenneveknél kezdődik. A protestánsok számára Isten Sangdi, „a legnagyobb Király”, a katolikusok számára viszont Tianchú, „az Ég legfőbb Ura”. A hétköznapiakban alig akadnak közös mozzanatok a kínai protestánsok és katolikusok között. Minden egyház a maga módján próbált meg életben maradni az üldözés évtizedei során. Az életben maradásért folytatott küzdelem és az üldözés nyomása elszívott minden olyan erőt, amelyet más földrészekben az egyházak közötti barátságos ökumenébe fektetnek. Mindazonáltal manapság Kínában is megkezdődik az ökumenikus párbeszéd; én például olyan papi szemináriumokban tanítok, amelyek ökumenikus találkozókat szerveznek.

Megvalósul-e az egyházak jó együttélése?

Mivel alig ismerik egymást, kölcsönösen nagy az igény arra, hogy többet tudjanak meg a másik egyházfelfogásáról, megélt hétköznapi hitéről és spiritualitásáról. A felekezeti tudat nem túlságosan erős, különösen abban a sok tízezer fiatal keresztényben, akik a városokban most jutnak el a hitre, mivel az divatos és modern dolognak számít. Kínában többé-kevésbé a véletlen dolga, hogy valaki katolikus vagy evangélikus keresztény lesz-e. Nemigen akad idő és alkalom arra, hogy a felekezeti különbségekről töprengjünk.

Thomas Seiterich

Mariak Ko Ha Fong Makaón született, szalézianus szerzetesnő, Hongkongban, Rómában és Münsterben tanult teológiát, Kínában és Rómában tanít, az elmúlt téli szemeszterben Farnkfurt am Mainban volt vendégprofesszor.

Forrás: Publik-Forum, 2008/8